

BARLANGNAP
Aggtelek
2011. június 23–26.

Túrák
az Aggteleki- és a
Szlovák-karszt
barlangjaiban,
zsombolyaiban

PROGRAMOK
RENDEZVÉNYEK
BESZÁMOLÓK
JELENTÉSEK
RÖVID CIKKEK
KÖZLEMÉNYEK
HÍREK
HIRDETMÉNYEK

2011.
május-június

KITÜNTETÉSEK

Fazekas Sándor vidékfejlesztési miniszter a Föld Napja alkalmából

Pro Natura Díjban részesítette

dr. Tardy János tiszteletbeli tagunkat,

az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség szakmai tanácsosát.

Pro Natura Emlékplakett kitüntetésben részesült

Parrag Tibor volt tagtársunk,

a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság területmegőrzési osztályvezetője, a Pro Natura Karszt- és Barlangkutató Egyesület tagja,

valamint a **Tapolcai Plecotus Barlangkutató Csoport.**

A kitüntetetteknek szívből gratulálunk, és további eredményes munkát kívánunk.

A Társulat vezetése

PROGRAMOK, RENDEZVÉNYEK

XIV. KARSZTFEJLŐDÉS KONFERENCIA

SZOMBATHELY

2011. május 26–29.

Regisztráció: Május 26-án 9-14 óra között „C” épület nagyelőadója előtt

Helye: Szombathely, Károlyi Gáspár tér 4. C épület nagyelőadó

Az előadások 15 percesek, amelyeket 5 perc vita követ. A konferencia résztvevőit a csütörtöki vacsorán és a pénteki ebéden látjuk vendégül (ebéd és vacsora: C épület 216. terem).

Május 26-i program

13,50 Dékáni köszöntő

HIDROLÓGIA ALSZEKCIÓ Elnök: Péntek Kálmán

14,00 *Borbás Edit–Kovács József–Vid Gábor–Fehér Katalin:* Vízkémiai vizsgálatok az Aggteleki-karszton

14,20 *Darabos Enikő–Kompár László–Szűcs Péter:* A Miskolci Egyetemi kút mért paramétereinek elemzése modern geomatematikai módszerekkel

14,40 *Bergman Csaba–Leél-Össy Szabolcs–Fehér Katalin–Fórizs István:* Vízvizsgálatok a Molnár János barlangban

15,00 *Németh Ágnes:* Geomatematikai vizsgálatok a BKÉR adatsorain ACE algoritmus alkalmazásával

Szünet

15,40 *Lénárt László:* A bükk környéki termálkarszt megfogalmazásának fejlődése 1907-től napjainkig

16,00 *Hevesi Attila–Rásonyi Zsuzsanna–Lénárt László:* A 2010/11-es év csapadék-mennyiségének hatása a Bükk hegység karsztjára

16,20 *Fehér Katalin:* Újabb adatok a budai termálkarszt beszivárgó vizeinek minőségéről

16,40 *Deák György:* A hó olvadék kalcium-, magnézium-, hidrogén-karbonát ion tartalmának meghatározás

17,00 *Kürti Lívía:* A hazai langyos karsztforrások összehasonlítása

Szünet

MORFOLÓGIA ALSZEKCIÓ Elnök: Kevei Ferencné

17,40 *id. Sümegi György–ifj. Sümegi György–Varga Beatrix:* Töbör csoporttal sajátos vonásai a Jósvalói-fennsíkon

18,00 *Ádám Eszter–Telbisz Tamás:* Morfometriai vizsgálatok a Gömör-Tornai-karszton

18,20 *Telbisz Tamás–Mari László–Imecs Zoltán:* A Torockói-hegység karsztfejlődésének vizsgálata térinformatikai és terepi módszerekkel

18,40 *Veress Márton:* Három különböző környezetű karos térszínrészlet morfológiája (Totes Gebirge)

19,00 *Veress Márton–Zentai Zoltán–Péntek Kálmán–Mitre Zoltán:* Rinnenkarr rendszerek fejlődése

19,20 *Kozma Katalin:* Az „A” típusú vályúk kialakulása és fejlődése a Totes Gebirge-i vizsgálatok alapján

19,40 *Kopecskó Zsanett:* Bányaművelés hatása a felszínformálódásra a Dohányos-hegyen

20,00 *Kéri Péter:* Parti karrformák vizsgálata Montenegróban

20,20 *Kerekes Eszter:* Szerkezeti teraszok és törmelékletős sziklafalak vizsgálata a Kőszegi-hegységben

Poszterek:

Kéri Péter: Mamula-sziget karrformái

Kraus Sándor: Barlangi formakincs

Büki Gabriella–Knáb Mónika–Márialigeti Károly–Móga János–Borsodi Andrea:

Összehasonlító diverzitás vizsgálatok a Tapolcai-karszt talajainak baktériumközösségein

Május 27.

KARSZTÖKOLÓGIA ALSZEKCIÓ Elnök: Leél-Össy Szabolcs

9,00 *Keveiné Bárány Ilona:* A karsztökológiai kutatások jelentősége napjainkban

9,20 *Kiss Márton–Tanács Eszter–Keveiné Bárány Ilona:* Karsztos erdők szénforgalmával kapcsolatos számítások egy erdőrezervátum adatai alapján

9,40 *Tanács Eszter:* Klíma és erdő – múlt, jelen és jövő az Aggteleki-karszton

10,00 *Samu Andrea:* Karsztvavak vízminőségének alakulása a tájhasználat és a tájváltozás tükrében a Gömör-Tornai karszton

Szünet

10,40 *Iván Veronika–Móga János–Fehér Katalin–Miklós Báborka:* Karszt sérülékenységi vizsgálatok a bükki Kis-fennsík karsztján

- 11,00 *Móga János–Mari László–Szabó Mária–Kiss Klaudia–Kériné Borsodi Andrea–Kéri András–Knáb Mónika–Iván Veronika*: Antropogén hatások vizsgálata a Tapolcai–karszt epikarsztos rendszerében
- 11,20 *Kiss Klaudia*: Talajtani vizsgálatok az Aggteleki-karszt területén
- 11,40 *Skribanek Anna–Kiss Edina–Veress Márton*: Növényzet hatása a kőzetek oldódási viszonyaira
- 12,00 *Zboray Zoltán–Keveiné Bárány Ilona*: A zöldfelületek intenzitása és változásainak vizsgálata a Bükk-fennsíki dolinák területén többsávos digitális légifelvétel alapján

Szünet

BARLANGTAN ALSZEKCIÓ Elnök: Hevesi Attila

- 13,20 *Szentes György*: Néhány abrúziós barlang ismertetése Auckland környékéről
- 13,40 *Eszterhás István*: A Tokaji-hegység barlangtani vázlata
- 14,00 *Borzák Sarolta–Egri Csaba–Szunyogh Gábor*: Legújabb eredmények a Baradla-barlang sötét szakaszának lézerszkenneres felmérésében
- 14,20 *Leél-Össy Szabolcs*: A Naica-hegy karsztjelenségei
- 15,00 *Tarsoly Péter*: A DGPS–technika alkalmazása barlangbejáratok helyének meghatározására
- 15,20 *Virág Magdolna–Kálmánfiné Ast Hajnalka–Kardos Annamária–Mindszenty Andrea–Leél-Össy Szabolcs–Kraus Sándor*: Budai barlangok és travertínó szintek vizsgálata térinformatikai módszerekkel

Szünet

- 16,00 *Gadányi Péter*: A lávaalagút-barlangok feltárulása és kapcsolatuk egyes felszíni lávaformákkal
- 16,20 *Gadányi Péter*: Morfológiai érdekességek lávaalagút-barlangokban
- 16,40 *Dénes György*: Patakos barlangok, mint karsztvizek helyi erózióbázisai
- 17,00 *Szabó Lénárd*: Új kutatási eredmények a Budai-hegység Szépvölgyi zónájában
- 17,20 *Hegedűs András*: A Podóliai-gipszkarszt barlangjai
- 17,40 *Benkó Zsolt–Győri Orsolya–Orbán Richard–Poros Zsófia–Mindszenty Andrea–Molnár Ferenc*: Regionális unkonformitáshoz köthető karszt kitöltő vöröskalcit telérek képződése a Dunántúli-középhegységen
- 17,20 *Récsi András–Benkó Zsolt*: Karsztkitöltő hidrotermás ásványkiválások vizsgálata a Pilis-hegységben

Május 28.

Fakultatív terepbejárás: Totes-Gebirge

Indulás: 5,00 óra „C” épület elől

Várható érkezés: május 29. 14,00 óra körül

BARLANGNAP

Mint azt már a Tájékoztató március-áprilisi számában jeleztük, az idei Barlangnap Aggteleken kerül megrendezésre az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatósága és a Szlovák Barlangok Igazgatósága támogatásával. Ez az első alkalom, amikor a Barlangnap átnyúlik a határon, s lehetőség nyílik számos, a Szlovák-karszton találha-

tó barlang bejárására is. A rendezvény **2011. június 23–26.** (csütörtök–vasárnap) között kerül lebonyolításra.

A **rendezvény központja** az aggteleki kempingben lesz.

A rendezvény keretében a magyar oldalon az alábbi barlangokban lehet túrázni: Baradla- (hosszú túra, Retek-ág), Vass Imre-, Béke-, Kossuth-, Meteor-, Földvári-, Rákóczi-, Szabadság-barlang, Almási-, Vecsem-bükki-zsomboly, Baglyok szakadéka.

A szlovákiai oldalon a következő barlangok felkeresésére kaptunk engedélyt: Ardói-, Buzgó-, Körtvélyesi-barlang, Csengő-lyuk, Barázdálás, Kis-zsomboly, valamint az idegenforgalmi barlangok közül a Domica, a Gombaszögi- és a Jászói-barlang.

Lehetőség nyílik az Aggteleki Nemzeti Park által az Esztramos hegyen a volt vasércbánya vágatokban végzett természetvédelmi munkálatok megtekintésére is.

A szombat esti programban előadás hangzik el az Aggteleki- és a Szlovák-karszt Világörökség barlangjainak kezelése címmel.

Vasárnap délelőtt 10 órakor a Vass Imre-barlang bejáratánál Maucha László emléktáblájának felavatására kerül sor. Az interneten meghirdetett felhívásra olyan sok adomány érkezett, hogy a Tájékoztató megjelenésének idejére már befejeződött a gyűjtés. Az adományozóknak ezúton mondunk köszönetet.

A Marcel Loubens Kupáért folyó versenyt a Canin-Explo Team szervezi. Szponzoraink Meander, Speleo Sport.

Részvételi díj, mely magában foglalja a rendezvényen és a barlangtúrákon való részvételt, a szombat esti vacsorát, a rendezvény alkalmából készített matricát, valamint a kisbuszokkal történő szállítást:

MKBT tagoknak 2400 Ft,
Nem MKBT tagoknak: 4800 Ft.

Szállások:

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatósága a rendezvény idejére a kempinget, illetve a Baradla Turistaszállót és a Kövirózsa apartmanházat belső áron bocsátja a Társulat tagjai részére. A szállásfoglalást a résztvevők önállóan intézhetik a 06/48-503-005 telefonszámon, illetve a szallas@anp.hu e-mail címen, „MKBT barlangász találkozó” jelszó megjelölésével, illetve az MKBT tagok a tagsági igazolványuk számának megadásával. Az MKBT tagok a fizetésnél a 2011. évre érvényes tagsági igazolvány felmutatásával fizethetik a kezdeményes szállásdíjat.

A nemzeti park igazgatóság elsőbbséget biztosít fenti időszakban a Barlangnap résztvevőinek, ezért kérjük, hogy minél előbb jelezzétek szállásigényeteket a megadott elérhetőségeken és ne felejtsetek a „jelszó” megadását.

Szállásdíjak:

Baradla kemping:

Sátorhely ára: 800 Ft/éj (MKBT tagoknak 560.-Ft/éj)
Felnőtt szállásdíj: 1200 Ft/éj (MKBT tagoknak 840.-Ft/fő/éj)
Gyermek/diák/nyugdíjas szállásdíj: 700 Ft/éj (MKBT tagoknak 490.-Ft/fő/éj)

Faházak:

4 személyes faház (17 db) 8000 Ft/ház/éj (MKBT tagoknak 5600 Ft/ház/éj)
6 szem. apartman faház (5 db) 18 000 Ft/ház/éj (MKBT tagoknak 12 600 Ft/ház/éj)

Baradla turistaszálló (31 férőhely) 2400 Ft/fő/éj (MKBT tagoknak 1680 Ft/fő/éj)

Kövirózsa apartmanház (20 férőhely) 4000 Ft/fő/éj (MKBT tagoknak 2800 Ft/fő/éj)

A rendezvényen a Speleo Sport (Kocsis András) és az explo.hu webáruház (Zih József) is várja az érdeklődőket.

Lesz póló és barlangos ajándéktárgyak, kiadványok vására is.

A Társulat honlapján rövidesen indul a túra-regisztráció, illetve a friss információk folyamatosan olvashatók majd az interneten.

Mindenkit nagy szeretettel várunk!

Szervezők

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK

TÁMOGATÓINK

Scholtz Ferenc	3 000 Ft	Szilvay Péter	5 000 Ft
Thieme András	3 000 Ft	Rill Attila	20 000 Ft
Dr. Laczkovits Gabriella	2 000 Ft	Eszterhás István	2 000 Ft
Rancz Balázs	30 000 Ft	Pelikán István	10 000 Ft
		Karsztvízgazda BT	20 000 Ft

Támogatóink nagylelkű segítségét ezúton is köszönjük.

A Szemlő-hegyi-barlang fogadóépületében – a nemzeti park pályázaton nyert pénzből – elvégzett rekonstrukciós munkák eredményeképpen a Társulat irodája is megújult. A galérián a régi üvegtetőt korszerűbb műanyag tető váltotta fel, amely már a márciusi heves esőzést is kiállta. Az irodában kicserélték a világítótesteket, lefestették a falakat, és a tárgyalóból nyíló kis raktárhelyiség is kialakításra került. A barlang kiállítóterméből a Kessler-vitrin felkerült a Társulat előtti folyosóra. Ugyancsak megszépült a folyosó végén lévő mellékhelyiség is.

A munkák nem kevés szeméttel és pakolással jártak, de a visszaköltöztetésben és takarításban számos segítőnk akadt – Atyafi András, Csomor Miklós, Keresztes Anikó, Kiss Jenő, Kiss Viktor, Muzits Józsefné – ezúton is köszönjük a segítségüket.

A Budapest Főpolgármesteri Hivatalának Környezetvédelmi Alapjától pályázati támogatás címén nyert 50 000 Ft, valamint a SZIKKTI Barlangkutató Csoport tagjainak áldozatos munka eredményeképpen megszépült a Barlangkutató Emlékkert. A pályázati támogatásból tujákat, jukkákat és hagymás tavaszi virágokat ültettünk, valamint elvégeztük a szokásos tavaszi tisztítási munkákat. Segítségüket ezúton is köszönjük.

Az idei Halottak Napjára a parkban kialakított tanösvény tábláihoz igazodva egy olyan tábla elhelyezését tervezzük, melyen helyet kapna az elhunyt kutatótársak fényképe és rövid életrajza. Ekkor kerül sor a Himalájában hegymászó balesetben elhunyt Várkonyi László társunk emlékkövének elhelyezésére.

A Benedek Endre Barlangkutató és Természetvédő Egyesület tagjainak segítségével és a Társulat szerény anyagi támogatásával megszépült Vass Imrének a sárospataki temetőben található sírja. A sírkövön elhelyezett tábla szövegét a Társulat 2009-ben felújította. Most sor került a sír kitisztítására és virágzó növények telepítésére is. Köszönjük szépen a befektetett munkát.

Vass Imre sírja a rendbetétel előtt és után

Titkárság

NÉMETORSZÁGI TANULMÁNYÚT

Társulatunk a nürnbergi barlangkutatók meghívására 2011. július 22–31. között tanulmányutat szervez a Frank–Svájc barlangjaiba.

A programban overállos (normál felszereléssel járható és kötéltechnikás), továbbá idegenforgalmi barlangok megtekintése mellett szerepel a terület paleontológiai szempontból legjelentősebb objektuma és egy lakóbarlang meglátogatása is, az ásatás vezetőjének kalauzolásával. Lehetőség nyílik a nürnbergi városnézés keretében a Természettudományi Múzeum karszt- és barlangtani részlegében speciális szakmai vezetésre is.

Szállás: turistaházban, önellátó (napi egy alkalommal közös meleg vacsora), hálósák szükséges

Szállás ára: 5 euro/fő/éj.

Útiköltség: jelentkezők számától függően alakul.

Jelentkezési határidő: 2011. május 20.

BESZÁMOLÓK, RÖVID CIKKEK

1 KM ÚJ RÉSZ AZ ARIADNE-BARLANGRENDSZERBEN

A denevérek "útmutatását" követve néhány napos bontással 1 kilométer hosszúságú, 85 méter szintkülönbségű, nagyrészt tágas, kényelmesen járható új részt sikerült felfedeznünk. A járatokban nagy mennyiségben, néhol dombokban áll a guanó. A falak látványosan oldottak, több helyen teljesen fehérek. A barlangrendszerben máshol is előforduló cseppkőképződmények mellett a járatok alsó részét pilisi viszonylatban egyedülálló képződmények borítják.

Részlet a Legény-barlang új részéből

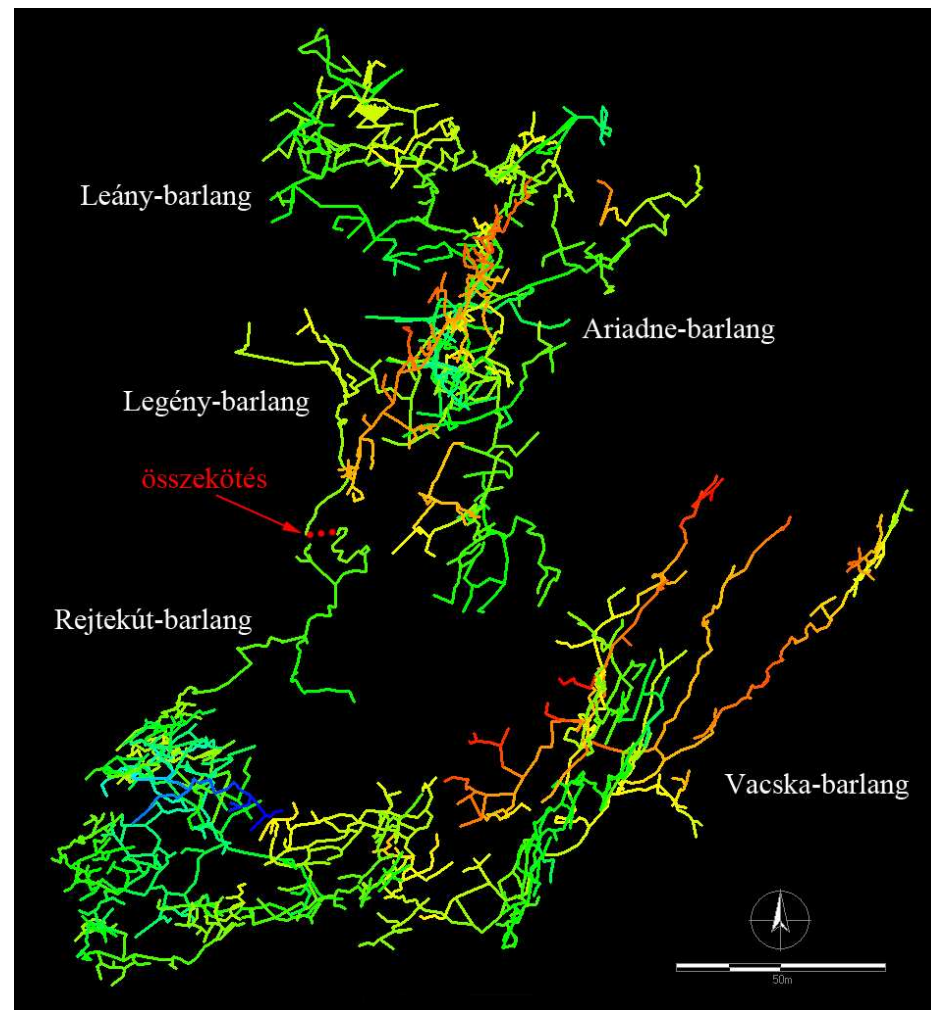
A Legény-barlangban talált új rész kezdete egy 10 méter hosszúságú csőjárat, ami nagy meglepetésünkre 20 méteres aknába torkollott. A felső ferde 10 méter után nagy terem mennyezetében találtuk magunkat. Innen 10 méter szabad ereszkedés vezetett az alájáig, ahonnan már 5–10 méter széles folyosóban sétálhattunk tovább.

Részlet a Legény-barlang új részéből

Régen komoly denevértanya lehetett a hely, mivel mindent guanó borít, néhol dombokat alkot, míg máshol már agyagréteg vonta be a felszínét. Rögtön kijelöltük a járót-vonalakat, hogy csak ott tapossuk össze az aljzatot, ahol az a továbbjutáshoz szükséges. Így a folyosók és termek nagy része teljesen érintetlen marad. Első alkalommal csak a kényelmesebb részeket tudtuk felderíteni, további két nap kellett a szabad járatok teljes bejárásához.

Találtunk egy eddig csak patakos barlangokban látott tetarátamedencés lefolyást, amihez fogható itthon csak Aggteleken van. A 16 m hosszú, 8 méteres szintkülönbségű és 2–6 méter széles képződményen megtalálásakor még folyt a víz, következő hétre azonban teljesen kiszáradt. Ennek aljától egy gödörből 65 méternyi járatot találtunk, amit aljzatától a mennyezetéig gömbös képződmények borítanak. Néhol tömött szőlőfürtökként, máshol különálló gömbökként. Itt található egy guanó által színezett cseppkőlefolys, mellette cseppkővel bevont denevér koponyák, csontok láthatók. A csak zokniban és aláöltözetben járható részek országos szinten is különlegességnek számítanak.

Az Ariadne-barlangrendszer

Az Ariadne-barlangrendszer hossza ezzel a felfedezéssel elérte a **13 kilométert**.

Kovács Richárd

ÚJ EREDMÉNYEK AZ ESZTRAMOSI RÁKÓCZI I. BARLANGBAN

A 2011 április 9–10-i hétvégén az Amphora búvárai (Keresztes Lajos) összekötötték a Rákóczi 1-es barlang I-es és II-es tavát. A kutatások megkezdésekor (már a hatvanas években) is sejtették, hogy a két tó összefügg, de a gyorsan zavarosodó vízben és az akkori technikákkal nem tudták megtalálni az átjárót. Meg hát ennek a barlangnak is van rendes kutatástörténete, és bepróbálta magát minden víz alatt kutató ember ott... A gyorsan romló látás mellett küzdöttek a régebben még működő bánya igazgatóságával is, majd a 2002-es baleset miatt egy ideig tilos volt a víz alatti kutatás, de a járdák kiépítése előtt a tavak megközelítése sem volt gyerekszerű. Minden esetre a barlang szépsége miatt még ma is a barlangi búvárok vágyott merülőhelye a II-es számú tó, de sajnos a legtöbben csak messziről pisloghatnak rá, hiszen szigorúan védett természeti érték és csak kutatási engedéllyel merülhető.

Az utóbbi hónapok merülései és felmérései nyomán biztossá vált, hogy az átjáró már csak méterekre van, ennek ellenére nem volt egyértelmű, hogy pontosan hol. Utólag nehéz szembenézni a ténnyel, hogy a mindkét oldalról való beúszások alatt talált tárgyak, valamint a becsült és a valós mérések eredményei miatt nem segítettek hozzá minket a felismeréshez, hogy hol is van a két legközelebbi lehetséges összeköttetés pont. De a tény tény marad, az Ördög sörözője járat egy ismert, bár csak egyetlen egyszer látogatott részéről lett meg az összeköttetés egy feltáró merülés alatt.

Ezt megelőzően, az I-es tóból való merülések alatt talált szakaszok is így „biztonságosan”, vagy legalább is kényelmesebben elérhetőek az Ördög sörözőjén keresztül. Reményteljes további kutatások várnak ránk.

Pataki Róbert

A LEGENDÁS BÁNYÁSZ-BARLANG

2010 végén és 2011 elején Bükkhöz kötődő barlangkutatók kis csoportja újra-indította a Bányász-barlang több mint 35 éve abbamaradt kutatását. Eddigi munkánk során tisztáztuk a barlang kutatástörténetének több, legendákkal átszótt részletét és jelentősen megnöveltük mélységét, de a további lehetőségek ennél is kecsegtetőbbek.

Előzmények:

1965-ben a Miskolci Bányász Barlangkutató Csoport tárta fel a barlangot, iszonyatos munkával. A barlang *Első-aknáját* 24 m mélységig teljes szelvényben kiásták (90–100 m³-t), majd annak aljából „akadálymentesen” haladtak egészen – akkor úgy becsülték – 120 m mélységig, az „Omladékos-terem”-ig. Innen még mélyítettek egy kutatóaknát, mely azóta beomlott.

Amikor 1975-ben a Herman Ottó Karszt- és Barlangkutató Csoport (a továbbiakban Herman Ottó KBKCs) tagjai fejükbe vették, hogy feltérképezik a zombolyt, az *Első-akna* alján eltömődött szűkületen 2 óra ásás után átjutva „akadálytalanul” haladtak egészen 87 m mélységig. Itt azonban az „Omladékos-termet” nem találták. Sikertült viszont a végponti zóna főtéjében levő törmelék-dugó eltávolításával egy időszakra aktív, a bejárati aknasorral párhuzamosan futó és attól jóval nagyobb szelvé-

nyű járatrendszerbe jutniuk.

A barlang élete eddig még „szokásosnak” mondható. Az izgalom ott kezdődik, hogy az 1992-ben a BEAC által készített térképen már nem csak az „Omladékos-terem”, hanem a párhuzamos aknasor sem lelhető fel, és ezeket azóta sem látta senki.

VÁRSZEGI SÁNDOR (2010) szerint Szenthe István kutatott itt „ha jól emlékszik”, a Herman Ottó KBKCs működése után. Erről az időszakról sajnálatos módon semmi dokumentum nem maradt fent. Mint utóbb kiderült (SZENTHE 2010), igaza volt, de sajnos azon információk kivételével, hogy készítettek egy mára már „nem elérhető” fölmérést, semmit sem sikerült kihúzni Szenthe Istvánból.

LENGYEL JÁNOS (2010) elmondta, hogy még a *Diabáz-barlang* 1975-ös felfedezése előtt párszor jártak itt Szenthével, és ők is keresték a régebben leírt nagy, omladékos termet, de sajnos a néhány alkalom alatt csak 2–3 m-nél nem hosszabb járatot sikerült megtisztítaniuk a törmeléktől. Valaki a végponti részen robbantásos járatágítást is végzett az 1970-es vagy 80-as években, amire a végponti kitöltés felső robbantott törmelékből álló rétegében talált gyutacsmaradvány, és NDK-s alumínium ovál karabiner utalt.

Eddigi eredményeink

Az előbbieken felvázolt nem mindennapi kutatástörténet keltette fel Rántó András kíváncsiságát, aki tavaly októberben a végponti zónát bejárva újra rábukkant a harmincöt éve lerajzolt nagyméretű kürtőre. Ezen felbuzdulva kezdtük újra a barlang rendszeres kutatását.

Kezdetként szisztematikusan ki-másztuk és felpolygonoztuk a barlang kisebb-nagyobb kürtőit, amivel egy hétvége alatt megdupláztuk addigi csupán 120 méteres hosszát. Majd a mélyponton kezdtünk bontásba az arcunkat legyező huzatot követve. Itt már az első alkalommal feltárult egy apró omladékos terem, amit *Nyest-teremnek* neveztünk el a legalább fél tucat itt elpusztult kisragadozó emlékére. Minden bontás alkalmával újabb járatokat találtunk. Előbb egy kisebb, 5 méter mély aknát a *Nyest-terem* oldalában, majd ennek alján az összecséppkövesedett omladékot áttörve a két szintre osztott *Cseppköves-termet* és a belőle nyíló *Hasadék-aknát*. Ma ez a barlang mélypontja, belőle keskeny oldott hasadék vezet tovább, alján csordogáló vízzel, végéről erős visszhangot hall a magát beleprelő kutató.

Ezt a pontot a bejáratától számítva 115 méter mélységűnek mértük.

Kürtő

Felmerülhet, hogy ez miért újdonság, amikor a Bányászok 1966-ban 130 méter mélyen jártak? A Bányász BKC's jelentéseinek figyelmes átolvasása és Várszegi Sándor (2010) visszaemlékezései alapján rekonstruáltuk az „Omladékos-terem” és az egykori 130 m-es mélység történetét. A bányászok addigi tevékenységét bemutató 1977-es jelentés szerint:

Az őszi expedíciók során végül is a 30 méter mélységű aknafenek szűkületét átörve egy további, 10 méter mély aknát tártunk fel. Innen egy ferde folyosóba, majd egy nagyméretű, 60 m mélységű függőleges aknán lejutva omladékos terembe jutotunk (VÁRSZEGI 1977).

Az említett aknamélységeket összeadva 100 m mélység jön ki, de még hozzá kell számítanunk a *Feneketlen-aknának* nevezett, általuk 60 m mélynek becsült második akna alatti és feletti ferde folyosók vertikális kiterjedését. Így megkapjuk, hogy a leírás szerint 120 méter mélyen lévő „Omladékos-terem” megegyezik a BEAC és a Herman Ottó KBKC's térképein ábrázolt 85 méter alatt húzódó omladékos zónával. Az előző levezetést igazolja még az is, hogy VÁRSZEGI SÁNDOR (2010) azt közölte, hogy emlékei szerint felmérés ekkor nem született a barlangról, valamint a bontás közvetlenül a *Feneketlen-akna* alatt folytatódott az omladékos zónából („Omladékos-terem”) lefelé tartva. Ezen a ponton találkoztunk utoljára bontásnyomokkal, ácsolatmaradványokkal, ez alatt több helyen kellett érintetlen szűkületeket átvésni a továbbjutáshoz. Az akkori körülmények között (mai szemmel is lenyűgöző méretű, hágcsókkal beszerelt aknák, kézi karbidlámpás világítás) a becslésnek a mért értéktől való ~30%-os eltérése teljesen reális, mint azt később magunk bőrén is tapasztalhattuk az alsó rész *Cseppköves-termének* feltárásakor.

További lehetőségek

A *Bányász-barlangban* elnyelődött víz – mint ahogy a többi Kurta-bérci mélybe vezető járat vize is – a környező víznyomjelzések alapján a Szinva-fóorrásban bukkan elő. (VÁRSZEGI S. 1964/1) E két pont 4,7 km távolságra és 400 m szintbeli különbségre helyezkedik el egymástól, az Országos Barlangnyilvántartás adatai alapján, így a mélyben jelentős járatrendszer sejtethető. Ennek feltárása ambíciós és szép kutatási cél bármely barlangkutató számára.

Köszönet

illet mindenkit, aki munkájával vagy egyéb módon támogatta eddigi munkánkat. A jövőben is számítnak rájuk.

A Bányász-barlang kutatóinak nevében
Rántó András és Sűrű Péter

Irodalom:

Budapesti Egyetemi és Atlétikai Klub (1992): Bányász-zsomboly (Bükk-hg.) (Hossz-szelvény)
Lengyel János (2010): Szóbeli közlés
Mészáros Károly (1975): A „Herman Ottó” Karszt- és Barlangkutató Csoport 1975. évi jelentése
Mészáros K. (1975): A Nagy-Hársas-zsomboly (Bányász-barlang) térképe
Szenthe István (2010): Szóbeli közlés
Várszegi Sándor (1964/1): Beszámoló a miskolci Bányász Barlangkutató Csoport 1963. évi munkájáról (in: Karszt és Barlangkutató Tájékoztató (1964): 2–3; Budapest)
Várszegi Sándor (1964/2): Beszámoló a miskolci Bányász Barlangkutató Csoport 1963. évi munkájáról (in: Karszt és Barlangkutató Tájékoztató (1964): 5–6; Budapest)

Várszegi Sándor (1966): Beszámoló jelentés a miskolci Bányász Sk Természetjáró és Karsztkutató Szakosztály éves munkájáról (in: Karszt és Barlangkutató Tájékoztató (1966) Budapest)
Várszegi Sándor (1977): Beszámoló a Miskolci Bányász Sportkör Barlangkutató Csoportjának 1960-tól 1977-ig végzett munkájáról (Kézirat (1977) Miskolc)
Várszegi Sándor (2010): Szóbeli közlés

Speleo Sport árlista 2011

Ecrin Rock	17 000 Ft	Croll	9 600 Ft
Elios	12 500 Ft	Ascension	11 050 Ft
Camp	9 200 Ft	Tikka Xp	12 100 Ft
Vertex	17 000 Ft	Myo Xp	15 900 Ft
Simple	9 950 Ft	Myo Rxp	19 700 Ft
Stop	17 900 Ft	Duo Led 14	29 500 Ft
Grigri	15 800 Ft	FixoDuoLed	25 000 Ft
Tibloc	5 000 Ft	Aceto	17 100 Ft
Pantin	12 400 Ft	Ariane	17 100 Ft
Shunt	10 900 Ft		

Boltunkban 2011 februárjától Climbing Technology eszközök is vásárolhatók, rendelhetők.

Március végétől Vibram talpú, trekking, valamint professzionális túrabakancsok kaphatók 23 000–27 000 Ft áron. A Weblapon és a boltban a bakancsok megtekinthetők.

Címünk: 1094 Budapest, Balázs Béla u. 30.

Nyitva tartás:

Tel: 06 1 785-9551

Mobil: 06 20-367-6964

E-mail: kocsisandras@speleo.hu

Weblap: www.speleo.hu

Hétfő, kedd, szerda 10–18-ig

Csütörtök 10–19-ig

Péntek 10–17-ig

Speleo a Barlangnapon!!!!

Boltunk teljes árukészlettel, jelen lesz a Barlangnapon!

Péntek reggeltől vasárnap déli 12 óráig leszünk nyitva.

Három napig extra kedvezményt adunk mindenre!

Érdeemes lesz körülnézni nálunk.

Sporttársi üdvözlettel:

Kocsis András

Speleo Sport

ÚJ KIADVÁNYOK

Megjelent a Földgömb 2011. évi tavaszi tematikus lapszáma, mely ezúttal a barlangok világába kalauzol.

A lapban a következő cikkek olvashatók:

Mari László: Barlangóriások

Losonci Gábor–Szabó Lénárd: Magashegyi mélységek – Alpesi barlangfeltárás a Canin-fennsíkon

Székely Kinga: Jégünnepélyek a Dobsinai-jégbarlangban

Borzsák Sarolta: Parázsférgék csillaos ege

Balázs Gergely: Proteus projekt - barlangi vakgöték nyomában

Baráz Csaba: Kié az érdem? Kis csontokból nagy vita - Suba-lyuki lelet-körkép

Gazda Attila: Árvíz a föld alatt

Egri Csaba: Denevérfelhő

Leél-Óssy Szabolcs: A Naica kristályerdeje

Borzsák Sarolta: Ilyen volt, ilyen lett

Gazda Attila: Kristálylabirintus - Podólia felszín alatti világa

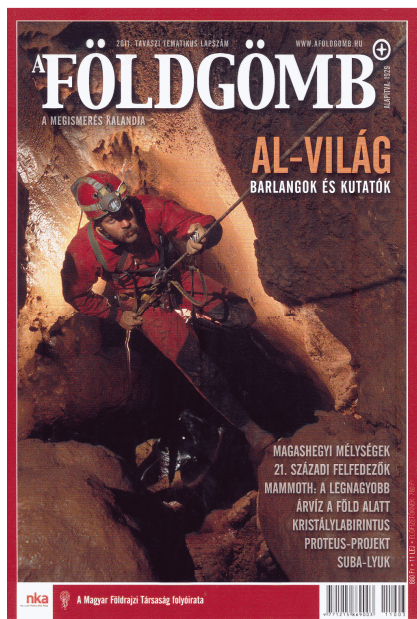
Szabó Zoltán: Mi, merre, mennyi? - Föld alatti térképek

Egri Csaba: 10 év: 36 km – 21. századi felfedezések Magyarországon

Gadányi Péter: Vulkánkitörések barlangutódai

Takácsné Bolner Katalin: A legnagyobb a Mammoth-barlang

Kapható a Titkárságon, ára 550 Ft (bolti ára: 880 Ft)

NEMZETKÖZI RENDEZVÉNYEK

19. Nemzetközi Karsztiskola (International Karstological School) – karsztvédelem

Postojna, Szlovénia, 2011. június 20–25.

Információ: <http://iks.zrc-sazu.si/index.eng.php>

12. Európai Denevérkutatási Szimpózium

Vilnius (Litvánia): 2011. augusztus 22–26.

Információ: Deividas Makavicius, LSBC, Litván Denevérvédelmi Társaság: nature@kli.lt, <http://www.chiroptera.lt>.

Északi karsztrendszerек változó környezetünkben Nemzetközi konferencia

Pingea gipszkarszt, Oroszország, 2011. szeptember 5–10.

Információ: <http://agora.guru.ru/cold-karst-2011>

vagy Andrej Semikolennykh: aasemik@list.ru

Bevezetés a barlangklimatológiába – hétvégi szeminárium

Donnstetten, Sváb Alb, Németország: 2011. szeptember 16–18.

Részvételi díj: 45 Euro

Információ: Petra Boldt, Tel/Fax: 07394/1566

6. EURÓPAI SZPELOFORUM

Marbella (Spanyolország) 2011 szeptember 19–26.

– Szeleológiai kutatások és expedíciók 8. szimpóziuma

– Szeleológus nők 1. európai napja

– 3. európai szpelo filmfesztivál (tervezett fődíj 200 euro)

– 1. európai szabadtéri függőleges technikai verseny

– kiállítások, standok, gyerekprogramok, barlangok, zsombolyok és sok minden más

Részvételi díj: júni. 30-ig 35 euro, aug. 15-ig 45 euro.

Információk: <http://www.espeleo.es/euroespeleoforum/english/index.htm>

Barlangok kutatása, hasznosítása és védelme, 8. nemzetközi konferencia

Deményfalvi-völgy, Szlovákia, 2011. október 3–6.

Információ: bella@ssj.sk, vlcek@ssj.sk, caves@ssj.sk

LAPZÁRTA UTÁN ÉRKEZETT

Új eredmény Tapolcán

Ez év húsvétján megszületett a tapolcai *Kórház-barlang* és a *Berger Károly-barlang* közötti összeköttetés Mészáros István (Mézga) és Sztitner Zsuzsanna legutóbbi, a Berger mennyezetében végzett bontása nyomán. Az idáig vezető járat feltárását viszont még számos, itt most nem nevesített hős munkája eredményezte az utóbbi hónap során. A két barlang együttes hossza min. 5500 m, de ennél inkább több.

A Tavaszbarlang bekapcsolása még hátra van.

Részlet a Berger-barlangból

Szilaj Rezső
Tapolcai Plecotus Barlangkutató Csoport